

24.04.2018

Asia/3

§ 87

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esitys kaupunginhallitukselle hallintosäännön muuttamiseksi siten, että kirjastopalvelut irrotetaan kulttuuripalvelukokonaisuudesta omaksi kirjastopalvelukokonaisuudeksi 1.1.2019 lukien

HEL 2018-004314 T 00 01 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupungin hallintosääntöä muutetaan seuraavasti:

Hallintosääntö 1.1.2019 lukien

II osa, 2 luku, 15 §

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalla on kulttuuri- ja kirjastojaosto, joka asettaa osaltaan kulttuuripalvelukokonaisuudelle ja kirjastopalvelukokonaisuudelle tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista, antaa lausunnon toimialalautakunnalle tulosbudjetista ja toimintasuunnitelmasta sekä huolehtii taide- ja kulttuuritoimintaan sekä kulttuuripolitiikan toteuttamiseen tarkoitettujen avustusten jakamiseen liittyvistä tehtävistä sekä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien hyväksymisestä.

I osa, 4 luku, 7 §, 2 momentti

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudet

1 kohta

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala jakautuu neljään palvelukokonaisuuteen.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa sille kuuluvista alueellisista erityistehtävistä, joista on erikseen säädetty.

II osa, 4 luku, 7 §:n 2 momentin 1 kohta

Kirjastopalvelukokonaisuus vastaa kirjastotoiminnasta sekä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä, josta on lailla erikseen säädetty.

II osa, 5 luku, 8 §

24.04.2018

Asia/3

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan johtavat viranhaltijat

4 momentti

Kirjastopalvelukokonaisuutta johtaa kirjastopalvelujen johtaja.

III osa, 17 luku, 2 §

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston erityinen toimivalta

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kulttuuri- ja kirjastojaosto

1. asettaa osaltaan kulttuuripalvelukokonaisuudelle ja kirjastopalvelukokonaisuudelle tavoitteita sekä seuraa niiden toteutumista

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marko Luukkanen, lakimies, puhelin: 89130
marko.luukkanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin organisaatiouudistuksessa 1.6.2017 lukien rakennettiin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sisälle kulttuurin palvelukokonaisuus. Kaupunginkirjastosta tuli palvelukokonaisuuteen yksi palvelu. Ratkaisu on osoittautunut ongelmalliseksi.

Kirjaston tehtävä eroaa muista kulttuuripalveluista. Sillä on korostettu rooli kansalaistoiminnan olosuhteiden turvaajana, omaehtoisen kulttuuri- ja kansalaistoiminnan alustana sekä kotouttamisen ja neuvonnan toimijana.

1.1.2017 voimaan tulleen kirjastolain (1492/2016) mukaan yleisellä kirjastolla on kulttuuristen tehtävien lisäksi muitakin laajoja tavoitteita. Sen 2§:n mukaan yleisen kirjaston tulee edistää

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;

- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Helsingin kirjastopalveluilla on myös muista poikkeava lakisääteinen kansallinen kehittämistehtävä. Kirjastopalvelujen aineisto- ja metatietoyksikkö sekä Valtakunnallinen kehittämysyksikkö tuottavat laki- tai sopimus pohjaisesti palveluita maan kaikille yleisille kirjastoille.

Helsingin kaupunginkirjasto tavoittaa kaupunkilaiset laajasti. Se palvelee kaikkia kaupunkilaisryhmiä, ja sitä käyttää eri selvitysten mukaan noin 80 % kaupunkilaisista (koko maan keskiarvo on noin 65%). Kunta- ja kaupunkitutkimuksen mukaan helsinkiläiset ovat kaikista kaupungin palveluista toiseksi tyytyväisimpiä kirjastoon (91%). Kaupungin organisaatiouudistuksen yhteydessä vuonna 2016 tehdyn kulttuurin ja vapaaajan toimialan kumppaniselvityksen mukaan kaikkein eniten erilaisia sidoksia ja yhteistyöhankkeita suuntautui muista toimijoista juuri kirjastoon.

Kirjasto on myös kooltaan suurempi kuin muut kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelut. Sillä on kaupunginosakirjastojensa ja muun palveluverkkonsa, valtakunnallisen tehtävänsä ja kansainvälisen asemansa takia syvä ja moniulotteinen organisaatio jo itsessään. Aluepalvelujen yksiköllä on 37 kiinteää toimipaikkaa, kaksi kirjastoautoa sekä yhdeksän palvelupistettä sairaaloissa ja palvelutaloissa. Kirjastossa työskentelee 460 työntekijää, mikä on noin puolet palvelukokonaisuuden koko työntekijämäärästä (710 vakinaista ja 113 määräaikaista). Jätkäsaarella kirjasto vastaa omien toimintojensa lisäksi alueen infokonttorista. Kirjaston profiili neuvonnan paikkana korostuu edelleen, kun keskustakirjasto Oodi avataan. Virka-Info on siirtymässä kaupungintalon aulasta Oodiin, samoin kaupunkiympäristön toimialan Laituri-neuvontapiste.

Toimialatasolla kirjastolle on tehtävä jatkuvasti poikkeuksia ja omia ratkaisuja. Toimialan toimintasäännössä ja hallintopäätöksissä kuten delegoinneissa kirjaston palvelu-status on johtanut erillisääntöihin. Hallinnollinen työ on lisääntynyt tavalla, joka ei tuota mitään lisäarvoa. Esimerkiksi toimialan esimieskokouksiin kutsutaan tiedonkulun varmistamiseksi kirjastosta alempi esimiestasoa kuin muista palveluista. Kirjaston oma perusorganisaatio ulottuu organisaatioaseman takia alemmas kuin toimialan muiden isojen toimijoiden (liikunta ja nuoris). Tämä hämärtää organisaatioterminologian ymmärrettävyyttä.

Kirjasto organisoii toimintaansa parhaillaan uudelleen keskustakirjasto Oodin aiheuttamien henkilöstöjärjestelyjen takia. Organisaatiomuutoksen jälkeen kaupungin nykyisen organisaatiomallin mukainen tiimi kä-

24.04.2018

Asia/3

sittäisi pääsääntöisesti 50–70 työntekijää ja useita kirjastoja. Sillä olisi myös lukuisia alatiimejä omine esimiehineen. Vastaavan kokoisia ja rakenteisia tiimejä ei löytyisi muualta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta.

Muutos pähkinänkuoressa

Hallintosäännön ja toimintasäännön muutokset tarkoittavat:

Nykyisestä kirjastopalvelusta tulee kirjastopalvelukokonaisuus.
Nykyisestä kaupunginkirjastopalvelujen yksiköistä (4) tulee palveluita.
Nykyisistä yksiköiden alaisista tiimeistä tulee yksiköitä.

Jatkovalmistelu

Muutosesityksen käsittely kaupungin hallintoelimissä etenee seuraavasti:

- Hallintosäännön muutosesitys on käsitelty sääntötoimikunnassa 26.3. ja 9.4.2018
- Muutosesitys on käsitelty toimialan henkilöstötoimikunnassa 11.4.2018
- Kaupunginhallituksen käsittely 11.6.2018 (alustava).
- Kaupunginvaltuuston käsittely 22.8.2018 (alustava).
- Toimialajohtajan päätös toimintasäännön muutoksista.

Kirjastopalvelun henkilöstölle muutosvalmistelu on lisäksi esitelty kirjaston yhteistoimintafoorumeissa 22.3., 4.4. ja 6.4.2018.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marko Luukkanen, lakimies, puhelin: 89130
marko.luukkanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano